Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 14. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 25-го СІЧНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 25, 1956. No. 14. VOL. LXIII.

ПРЕЗИДЕНТ І ДОЛЛЕС РАДИЛИ З ДЖОРДЖЕМ ПРО ЗАКОРДОННУ ПОЛІТИКУ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер старався скріпити двопартійність закордонної політики на конференції, яку відбув із провідним демократичним сенатором Волтером Ф. Джорджем. На цій конференції був присутній і державний секретар Джан Фостер Доллес. І Білий Дім і сенатор Джордж не видали заяв про те, що було на цій конференції. Сенатор Джордж заявив тільки після виходу з Білого Дому, що має велику пошану до Президента. Сенатор Джордж не хотів сказати журналістам, чи вдалося Айзенгаверові змінити його опозицію до нової урядової програми довготермінової допомоги закордонові. Гадають, що на цій конференції обговорювано такі справи: 1. Уряд плянує видати на допомогу закордонові не 2,700,000,000 долярів, тільки 4,900,000,000 долярів. Не всю цю суму мали б видати вже в найближчому фінансовому році, який починається 1 липня 1956 р., бо частина з тих грошей мала б бути призначена і на дальші роки, щоб можна було зробити довготермінові зобов'язання. 2. Гадають, що на цій конференції обговорювали і справу недавної заяви Доллеса, в якій він сказав, що ЗДА три рази стояли перед вибухом світової війни, але погрозою вжиття атомової бомби вдалося до неї не допустити. Про цю справу була стаття в магазині „Лайф", яка викликала протест не тільки в ЗДА, але і закордоном. Демократи закидають Доллесові, що він цією заявою пошкодив ЗДА та зразив союзників нашої держави. Сенатор Джордж виступає проти збільшення допомоги закордонові і проти того, щоб ця країна зобов'язувалася до довготермінової допомоги закордонним країнам. Сенатор Джордж має великий вплив на рішення в справі закордонної палітики в Конґресі, бо він є головою Сенатської Комісії Закордонних Справ. Сам Джордж не критикував особисто заяви Доллеса, але він підтримує домагання демократів, щоб зробити загальну переоцінку закордонної політики ЗДА. На Сенатській Підкомісії Закордонних Справ підсекретар Герберт С. Гувер і директор Адміністрації Міжнародної Співпраці Джан Б. Галлістер обороняли закордонну політику уряду.

Новленд бере участь у правиборах в Іллиной і на Алясці

Вашингтон. — Провідник сенатської республіканської меншости каліфорнійський сенатор Вільям Ф. Новленд дозволив зголосити свою кандидатуру на президента в правиборах у стейті Іллиной і на Алясці. Президент Айзенгавер також зголошений на кандидата в стейті Іллиной. Сенатор Новленд заявив на радіопрограмі, що бере участь у правиборах тому, що Президент сказав на останній пресовій конференції, щоб республіканці не покладали всієї надії на одну особу. Якщо Айзенгавер заявить, що буде кандидувати, тоді сенатор Новленд відкличе свою кандидатуру, бо буде підтримувати Айзенгавера. Правибори в Іллиной мають відбутися 10 квітня, а на Алясці 24 квітня. Ці правибори в Іллиной і на Алясці мають тільки пропаґандивне значення, бо вони не зобов'язують делеґатів голосувати на Крайовій Номінаційній Конвенції на того кандидата, який дістав більшість у правиборах. Новленд гадає, що Президент не буде назначувати свого кандидата на випадок, якщо сам не буде кандидувати.

Гомфрі не вірить у зменшення податків

Вашингтон. — Секретар скарбу Джордж М. Гомфрі заявив на телевізійній програмі, що зменшити податки в найближчому майбутньому неможливо, хібащо вдасться урядові зменшити федеральні видатки, або якимсь способом збільшити прибутки державної скарбниці. Секретар скарбу до цього додав, що коли бюджетова надвишка становитиме три-чотири більйони долярів, тоді можна буде думати про зменшення податків. Гомфрі пригадав заяву президента Айзенгавера про те, що треба почати зменшувати федеральну заборгованість, щоб не допустити знецінювання вартости доляра. Згідно з опінією Гомфрі, треба якнайшвидше почати зменшувати податки, бо теперішнє оподаткування таке високе, що втримувати його впродовж довшого часу не можна. Але уряд мусить дбати про рівновагу між видатками на оборону держави і здоровою економікою країни.

В АМЕРИЦІ

● **Два лікарі** в Ноксвіллі, Теннессі, оперуючи 20-річну дівчину Мері Даґсон, витяли їй з серця однофунтовий наріст. Операція тривала 4 години і 30 хвилин. Пацієнтка на десятий день залишила шпиталь.

● **Президент Айзенгавер** заявив, що кожного дня має цілий „потоп" листів, автори яких закликають його кандидувати в цьогорічних виборах.

● **Два старші учні** публічної школи в Шикаґо побили до непритомности 32-річного вчителя Антоні Гроття за те, що став в обороні учениць, яких вони напаствували. В шпиталі цьому вчителеві зашили на голові 14 ран.

● **81-річний Кларенс Г. Нокс** поїхав до шпиталю в Ню Гейвені, щоб відвідати хвору дружину. На хіднику він нагло дістав удар серця і помер у шпиталі за кілька хвилин перед смертю своєї дружини.

● **В дівочій бурсі** Університету в Айова Ситі вибухла епідемія інфлюенци. Вже 62 студентки хворіють на цю недугу. Всіх студенток є там 156.

● **Рада Торговельної Палати** ЗДА заявляє, що федеральні податки можна було б зменшити тільки тоді, коли б вдалося здійснити всі ті рекомендації, які запроєктувала Гуверова Комісія для реорганізації виконної частини уряду. Ця Комісія запроєктувала великі ощадності в усіх урядових аґенціях.

● **Комісія Збройних Сил** у Палаті Репрезентантів прийняла законопроєкт, згідно з яким видатки на фльоту мають виносити 1,400,000,000 долярів. За ці гроші мають збудувати також перший у світі атомовий корабель. Голова цієї комісії конґресмен Карл Винсон заявив, що „вже недалекий той час, коли всі американські кораблі порушувані будуть атомовою енерґією".

● **В місті Чірокі,** Алабама впродовж трьох місяців шефом поліції був Джан Едмунд Вортон, який в 1952 році втік із тюрми в місті Монтґомері. Його розшукувала поліція в стейтах Мишиґен і Міссіссіпі. Посадник міста заявив, що Вортон дуже добре поводився на своєму пості начальника поліції.

● **Генеральний прокуратор** Герберт Бравнелл заявив, що він мусить користуватися таємними інформаторами з бувших комуністів, бо без того не можна викривати комуністичної змови.

● **Член Комісії** Атомової Енерґії д-р Віллард Ф. Ліббі заявив, що під час випробування атомових і водневих бомб немає найменшої небезпеки для населення, бо випробовується їх на островах, далеко віддалених від поселених пунктів.

● **ЗДА в 1955** році зменшили свою торговельну фльоту на 175 кораблів, і на день 1 січня цього року вона мала 1,072 кораблі — поємности 1,000 тонн і більше.

Армія випробовуватиме керовані стрільна вже в наступному році

Вашингтон. — Команда армії повідомляє, що вже в наступному фінансовому році, який починається 1 липня ц. р., будуть готові баллістичні керовані стрільна, які можуть летіти на віддаль 300 миль. На продукцію керованих стрілен призначено в бюджеті 300,000,000 долярів. Їх випробування мають відбутись на летунській дослідній базі „Патрик" на Флориді. Керовані стрільна „Редстовн" — це в дійсності балістичні ракети, які летять зі швидкістю більшою від швидкости звуку, а вистрілюється їх так, як гарматні стрільна. У звіті до президента Айзенгавера згадується про те, що атомові літаки і міжконтинентальні керовані стрільна — це найпекучіші проблеми американської оборони.

Ген. Ріджвей атакує оборонну урядову програму

Вашингтон. — Генерал Метью Б. Біджвей у своїй другій статті, яка появилася в тижневику „Сатердей Івнінґ Пост", гостро заатакував оборонну програму уряду, заявляючи, що є „дуже небезпечна доктрина" всю свою надію в обороні країни покладати тільки на летунство і бомби. Бувший шеф штабу армії виступає проти нової програми уряду з трьох причин. 1. І Росія і комуністичний Китай не мають таких великих промислових районів, які можна б було знищити бомбардуванням навіть водневими бомбами. 2. „Масове знищення" населення противиться ідеалам нашої християнської нації. 3. Якщо і прийдеться вжити атомової і водневої зброї під час відплати ворогові, то й тоді треба буде піхоти, яка могла б обсадити знищені бомбами райони та їх упорядкувати.

В Дітройті зорганізовано Координаційний Комітет для наладнання громадської праці

Дітройт. — З початком січня ц. р. почав діяти в Дітройті Координаційний Комітет, завданням якого наладнати співпрацю українських репрезентаційних установ на терені Дітройту й усунути непорозуміння, що виникають тут від довшого часу. До Координаційного Комітету входять урядовці УККА на терені Дітройту в такому порядку: двох членів Контрольної Комісії, один член Апеляційної Ради, шістьох членів Ширшої Ради УККА і по одному представникові з обидвох місцевих Відділів УККА і від Української Федерації. До екзекутиви Координаційного Комітету обрані: Іван В. Іванчук — голова, Денис Квітковський — заступник голови й Іван Панчук — реферативний секретар. Щоб унормувати громадську працю на терені Дітройту всі присутні члени на засновних зборах Комітету, що відбулися дня 1 січня ц. р., погодилися перевести таку реорганізацію громадського життя: на терені Дітройту має існувати тільки один Відділ УККА, до якого повинні належати всі діючі організації; цим одиноким Відділом має залишитися дітройтський Відділ УККА; гемтремський Відділ УККА має злитися з дітройтським Відділом і, вкінці; Українська Федерація стейту Мишиґен має зректися прав стейтового Відділу УККА, передаючи свої аґенди дітройтському Відділові УККА і залишаючися тільки культурно-освітньою установою.

ВІДГУК СВЯТКУВАНЬ 22 СІЧНЯ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ПРЕСІ

Ню Йорк. — Численні місцеві американські газети принесли вістки про проклямації губернаторів і посадників міст в справі Українського Дня в даних стейтах і містах з нагоди 38 роковин проголошення української державности й 37 роковин соборности. Аґенція „Ассошіейтед Пресс" подала вістку про таку проклямацію в стейті Ню Джерзі і місті Нюарку. З чужомовних національних часописів найобширнішу статтю з цієї нагоди приніс німецький щоденник в Ню Йорку „Штаатсцайтунґ унд Герольд" у своєму недільному виданні з 22-го січня. У статті „Незламний спротив" „З приводу Дня українців" — автор, підписаний ініціялами „П. С." нав'язує до повідомлення Німецько-Українського Товариства ім. Гердера в Мюнхені про святкування пам'яті 18 вояків совєтської армії, що їх большевики розстріляли за відмову стріляти на демонструючих німецьких робітників у червні 1953 року: більшість з-поміж отих розстріляних совєтських вояків — це були українці. — Стаття в німецькому щоденнику правильно інформує про проголошення 4-го Універсалу й пізніший геройський спротив України комуністичній аґресії та ставиться з найбільшою симпатією до визвольних змагань України. Вона інформує теж про молитви в Палаті Репрезентантів і Сенаті з приводу роковин 22-го січня та про традиційний український культ тих роковин.

ГУБЕРНАТОР МАССАЧУСЕТС ПІДПИСУЄ ПРОКЛЯМАЦІЮ УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ



Біля губернатора Кришчієна А. Кертера (сидить) стоять члени української делеґації (від ліва): Ангелина Данилевич, гол. радна УНСоюзу адв. Анна Чопик, парох Укр. Кат. Церкви з Джамейка Плейн Всч. о. Григорій Том, парох Укр. Правосл. Церкви в Бостоні Всч. о. Іван Данилевич, адміністратор Укр. Кат. Парафії Св. Юра в Бостоні Всч. Володимир Козоріс, Валерія Колосків та Ірина Данилевич.

„МАТАДОР" НА СТОРОЖІ В ЕВРОПІ



Персонал ескадрону безпілотних бомбардувальників приготовляє до „вистрілу" один із таких бомбардувальників „Матадор" на своїх позиціях поблизу Залізної Заслони.

Індійський уряд рішений силою здусити revольту

Ню Делі. — Індійський уряд не піддасться теророві вулиці і рішений здусити „всіми доступними йому засобами" дальші вияви бунту — заявив індійський прем'єр Неру після наради з 16 найвищими керівниками урядової Конґресової партії. Під фразою про „всі доступні засоби" — пояснює преса — треба розуміти рішення, що на випадок дальшої хвилі бурхливих вуличних демонстрацій індійський уряд готов викликати військо для встановлення порядку. Водночас заявлено, що уряд не відкличе ніякої своєї постанови про зміну адміністраційно-літичних кордонів різних провінцій Індії. Саме той плян реформи адміністраційних кордонів викликав був хвилю бурхливих заворушень, які в одному тільки Бомбаї принесли сотні вбитими і раненими та багатомільйонові матеріяльні втрати. — Протверезіння у вищих колах політичного світу видко по спільній заяві прем'єрів провінціяльних урядів в провінціях Бігарі і Західній Бенґалії, які погодились об'єднати обидві ці провінції на одну провінцію, що мала б територію 100,000 кв. миль і 65 мільйонів населення. Інша річ, що невідомо, як таку маніфестаційну постанову прийме публічна опінія в обох тих провінціях, що різняться мовою і культурними традиціями. Неру, похваливши обох керівників названих провінцій, гостро виступив проти „вузьких провінційних суперництв". Тим часом у Бомбаї життя помалу вертається до нормальної колії, хоч ще на кожному кроці видко наслідки минулотижневих заворушень.

Гаммершилд вірить в можливість замирення Ізраїлю з Єгиптом

Єрусалим. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй, Даґ Гаммершилд, який переводить тепер подорож по країнах Середнього Сходу, приїхав через Грецію до Єгипту, а відтіль до Ізраїлю. В Єгипті він мав довгу розмову з прем'єром Ґамаль Нассером та двократні наради з міністром закордонних справ д-ром Фавзі. Гаммершилд заявив, що його наради з єгипетським прем'єром потвердили його переконання про мудрість Ґамаля Нассера та, що він з вірою дивиться на можливості замирення між Ізраїлем та його арабськими сусідами. Зрештою, — Гаммершилд заявив, що він не привіз ніяких нових проєктів замирення. На летовищі в Єрусалимі привітав його ізраїльський міністер закордонних справ Моше Шаретт, а в ресторані на летовищі відбулась негайно пресова конференція з Гаммершилдом. Після того він від'їхав на довгі наради з головою Перемирчої комісії ОН, якої постійний осідок в Єрусалимі, канадійським генералом Бирнсом. У висліді місії Гаммершилда — коментують часописи — годі сподіватися тривкого миру між Ізраїлем і арабами, а в найкращому випадку може прийти до виконання проєкту ген. Бирнса, щоб Ізраїль і Єгипет визначили докладніше кордони і відтягнули від них свої війська, встановивши строгі приписи про прикордонну сторожу.



Даґ Гаммершилд генеральний секретар ОН

В Арґентині ув'язнюють вже і прихильників ген. Льонарді

Буенос Айрес. — Офіційно подано до відома, що наприкінці минулого тижня ув'язнено знову багато учасників кількох груп протидержавних змовників. Разом із цим відкрито дві законспіровані радіостанції, що вели пропаґанду проти уряду ген. Арамбуру. З поінформованих джерел подають, що ув'язнено коло 85 осіб. Між ув'язненими мають бути два генерали — ген. Уранґа і ген. Фатіґаті, прихильники ген. Льонарді. Останнім часом посилюється активність прихильників ген. Льонарді, не зважаючи на те що сам генерал Льонарді перебуває на лікуванні в ЗДА. Всі вони незадоволені теперішнім урядом генерала Арамбуру і тому теж уряд починає їх переслідувати так само, як перонієтів.

● **80-літній Конрад Аденауер** перевів інспекцію перших шести західньо-німецьких вишколюваних сотень в таборі Андернах. Перша тисяча західньо-німецьких вояків стояла „на струнко", коли перед їх фронтом, не зважаючи на сильний мороз ішов з відкритою головою старий канцлер.

ЗДА ОБСТОЮЮТЬ СВІЙ ПРОЄКТ ЛЕТУНСЬКОЇ КОНТРОЛІ ЗБРОЄННЯ

Об'єднані Нації. — Кебот Ладж, амбасадор ЗДА в Об'єднаних Націях, заявив, що ні одна держава, яка дійсно „ненавидить війну", не могла б відмовитись від прийняття проєкту президента Айзенгавера, щоб переводити контролю військових об'єктів летунством і щоб обмінятись військовими інформаціями. Американський репрезентант, який говорив це очевидячки під адресою Совєтів, виголосив на цю тему промову на Комісії ОН для справ роззброєння, яка знову зібралась, щоб продовжувати безплідні до цього часу дебати. Комісія радила 58 хвилин. Мабуть у березні ц. р. відновляться в Лондоні наради Підкомісії для справ роззброєння, яка складається тільки з 5-ти держав, які мають атомову зброю, або заавансовані в приготовлюванні її продукції: ЗДА, Англія, Франція, СССР і Канада. В минулому місяці совєтський прем'єр Булґанін одверто відкинув проєкт президента Айзенгавера, зроблений вперше на липневій Женевській конференції „на вершинах", закинувши тому проєктові, що він є тільки одним із способів військової розвідки. Те саме твердження повторив тепер совєтський представник в названій Комісії роззброєння, Аркадій Соболєв. Американський репрезентант різко заперечив цьому. „Світ не може зрозуміти — казав Кебот Ладж — що яканебудь нація, яка насправді ненавидить війну, яка не має аґресивних замірів і готова поставити поза законом можливість несподіваної атаки з якогонебудь пункту, що така нація могла б відмовитись від відкриття свого неба для тієї мирної інспекції, яка мала б послужити для колективної забезпеки миру". На Комісії виявились знову дві протилежні позиції в справі роззброєння, Заходу і Совєтів. Всі західні репрезентанти — англійський представник Діксон, французький Альфан і канадійський Макей — підкреслювали, що ніякі постанови про роззброєння не всилі мати будь-яку практичну вартість, якщо водночас не встановиться певної і доцільної контролі, що роззброєння буде дійсно переведене. Комісія ОН для справ роззброєння складається з 11 членів Ради Безпеки плюс Канада. Єдиним вислідом її наради у понеділок 23 січня ц. р. була постанова, щоб Підкомісія 5-ти членів предложила повній Комісії до шести тижнів свій звіт про минулорічні свої наради в Лондоні.

Південна Корея жадає атомової зброї

Сеуль. — Шефи всіх родів зброї південно-корейської армії звернулись із спільним закликом до командування військами ОН в Південній Кореї, щоб вивінувати збройну силу тієї країни наймодернішою зброєю включно з атомовими бомбами, з уваги на надзвичайно збільшену силу комуністів. Південно-корейські військові керівники звертають увагу, що від часу підписання перемир'я в Кореї комуністи нелеґально здвигнули в Північній Кореї ґіґантську силу, яка куди перевищує тепер сили Південної Кореї. Збройні сили на терені цієї останньої були раз-у-раз поменшувані наслідком відходу військ різних країн ОН, а сама південно-корейська армія розбудувалась за той час непропорційно мало в порівнянні з північно-корейськими комуністами. Шеф штабу південно-корейської армії підкреслив повне знехтування комуністами постанов перемир'я в тому пункті, який забороняє особливо збільшувати летунство.

У Франції нема ще згоди щодо нового уряду

Париж. — Хоч у політичних колах далі вважається найповажнішою кандидатурою на нового прем'єра генерального секретаря соціялістичної партії Ґю Молле, проте не знати ще ані складу його уряду, ані того, чи він дістане в парляменті більшість, і від яких партій. Між самим Молле та його союзником кол. прем'єром Мендес-Франсом буцімто — інформують часописи — нема згоди щодо персональної обсади найважливіших ресортів. Молле буцімто не дуже квапиться пропонувати становище міністра закордонних справ Мендес-Франсові, лякаючись, що тоді він утратить підтримку від найсильнішої центрової поміркованої партії народних республіканців, ворожих Мендес-Франсові ще від часу провалення ним Европейської Оборонної Спільноти. Знову Мендес-Франс буцімто не погоджується стати міністром фінансів в центро-лівому уряді Молле. Молле хоче скласти такий уряд, який не був би залежний від комуністичних голосів, здаючи собі справу, що спиратися тільки на двох партіях Республіканського фронту і комуністах — це моральна дискредитація уряду й узалежнення його від волі комуністів.

В СВІТІ

● **Булґанін** ніде публічно не появляється від Нового Року. У Москві кружляють поголоски, що він важко хворий. Ільичев, пресовий речник совєтського міністерства закордонних справ, відмовився сказати щонебудь на цю тему.

● **В горах Татри** на Словаччині розбився чеський літак, який летів з Праги до Кошиць. Згинули 22 особи й 4 важко ранені. При дуже поганому позорю — літак зачепив за гірський шпиль.

● **Віллі Стоф,** 41-річний східньо-німецький „віце-прем'єр і міністер оборони", який очолює нову східньо - німецьку армію, є „політичним" генералом, який свою військову кар'єру завдячує виключно своєму комуністичному стажеві. Вже як 14-літній юнак він захоплювався Марксом, а маючи 17 років вступив до комуністичної партії Німеччини. За часів Гітлера він служив зв'язковим між комуністичним підпіллям і Москвою. Є самоуком, хоч зрештою цілий його життєпис дуже неясний.

● **Між Францією і Англією** вибух неприємний конфлікт з оприлюдненням взаємносуперечних урядових комунікатів про продаж Англією французькій підурядовій фірмі старих танків на брухт (лім), після чого ця фірма відремонтувала танки, озброїла їх і продала Ізраїлеві. Таким чином перепачковано з відома французького урду. 50—100 танків Шермана через Францію до Ізраїлю. Англійський уряд закинув французькому урядові зламання клявзулі про заборону вивозу танків. Франція твердить, що такої клявзулі не було. Подібна історія трапилась з Англією і Бельґією, яка перепродала англійські танки Єгиптові.

● **Два 12-річні** мадярські хлопці втекли через заміноване прикордонне поле до Австрії, але австрійська прикордонна поліція передала їх як малолітніх назад мадярським комуністам.

● **450,000 англійських** залізничників дістали 7% підвишки платні. Це збільшить платню кожного з них пересічно на 1½ дол. тижнево, але управління залізницями матиме, у зв'язку з цією підвишкою та іншими уступками залізничній юнії, збільшення видатків на 70 мільйонів дол. річно. Тому не виключене подорожчання залізничних квитків, отже підвищення коштів утримання, і це хвилює уряд.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six Months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДОПОМОГА ЗАКОРДОНОВІ

У своєму посланні про Стан Унії президент Айзенгавер приділив окрему увагу проблемі американської допомоги чужим країнам, підкреслюючи потребу відповідного пляну і, очевидно, відповідних фондів на таку допомогу, цим разом уже передбачувану на довшу мету. Промовистий коментар до цього дав опісля державний секретар Доллес, видвигаючи деякі цікаві думки та арґументи. Він уважає, що теперішній період готов увійти до історії, як „зворотний пункт" у боротьбі між комуністичною тиранією і демократичною волею з уваги на те, що на перші місце в цій холодній війні вибиваються економічні й соціяльні проблеми. Державний секретар, навівши ряд прикладів з останньої совєтської політики в Індії, Єгипті та Бірмі і, зокрема, згадавши совєтські обіцянки економічної допомоги цим країнам, вважає, що „З'єдинені Держави повинні відповідно зустріти ці совєтські заходи... не переліцитовуванням комунізму в розмірах пропонованої допомоги, але в такому поступуванні, що допомогло б новим незалежним народам відчути, що вони найкраще можуть задовольнити свої потреби, ставши і залишившись частиною спільноти вільних націй". В загальному, американська програма економічної допомоги закордонним країнам мала б бути розрахована приблизно на десять років і становити кругло десять більйонів долярів.

Після цих заяв справа американської допомоги закордонові викликала в країні широкі дебати, в яких головну проблему становить не сама справа допомоги, себто — чи допомагати, бо з конечністю такої допомоги всі погоджуються, а тільки кому допомагати.

Справа американської допомоги закордонним країнам не нова, — вона вже має велику традицію „багатого американського дядька", а в останніх часах проявилась у таких могутніх акціях, як воєнний „ленд-ліз", опісля УНРРА, плян Маршалла і „Четвертий Пункт" попереднього президента Трумана. Багато також скористали з цієї допомоги в її різних фазах — безпосередньо і посередньо — комуністичні країни, і саме під цим кутом ведуться тепер дебати серед американської публіки, яка, виходить, має вже досить того, щоб латати своїми податками діри та скріплювати ті країни, які в більшій або меншій мірі вже є або можуть стати ворогами Америки.

Очевидно, що головну проблему в американській політиці допомоги закордонові становлять тепер „невтральні" країни типу Індії. Голоси в цій справі поділені, але з дотеперішніх дебатів переважаючий голос американської публічної опінії можна було б звести приблизно до таких тез:

Америка повинна допомагати, але цю допомогу мусить обмежувати тільки союзниками. У своїй допомоговій програмі ЗДА не повинні визнавати „невтралізму", бо ця допомога подумана під кутом „допомоги для оборони З'єдинених Держав". Америка в жадному разі не повинна конкурувати з комуністичними обіцянками допомоги. Якщо немає невтральности між добром і злом, то не може бути невтральности й між комуністичною диктатурою та вільним світом. Тому ані один цент з податку американського громадянина не повинен піти на допомогу таким „невтральним", як Індія.

„Невтралізм" у теперішній закордонній політиці — це своєрідний шантаж. Індія чи інша „невтральна" країна пробують своїм „невтралізмом" шантажувати Америку, мовляв, якщо не даси більше, підемо до комуністів. Очевидно, що Америка не може й не має потреби переліцитовуватись в допомозі із Совєтами. Москва може обіцяти золоті гори, бо вона й так не думає своїх обіцянок дотримувати, а країна, яка готова прийняти совєтську допомогу, не заслуговує на те, щоб їй допомагати. Справжнього приятеля і союзника не можна купити. Тому гаслом американської допомогової програми — пише „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" — повинно бути: „Більйони для наших союзників, але жадного цента для наших ворогів чи невтральних".

Справа оборони і безпеки Америки багато втрачає на тому, що в цьому відношенні ані американська публічна опінія, ані відповідальні урядові кола ще не збагнули тої наявної правди, що найвірнішими і найпевнішими союзниками Америки є поневолені Москвою народи і що саме у відношенні до них повинно бути застосоване гасло: „Більйони — для союзників". Тим часом саме ці найпевніші союзники цілком або майже іґноровані в державній американській допомоговій програмі для закордону.

ВМІЛІСТЬ ОПАНОВУВАТИ СИТУАЦІЮ

На останню пресову конференцію Президента прибуло 290 журналістів, чільних представників у Вашингтоні найповажніших пресових аґенцій і часописів цієї країни. Сталось так не тільки тому, що це була перша від 4 серпня минулого року зустріч преси з Президентом, але головно тому, що саме в останніх днях політичну атмосферу в ЗДА зелектризували дві події, обидві безпосередньо зв'язані з двома чільними американськими часописами. Стаття Джеймса Шеплі в тижневику „Лайф" про три найкритичніші моменти в історії міжнародних подій в останніх роках, коли світ стояв над пропастю війни, викликала бурю протестів проти державного секретаря Доллеса. Стаття генерала Метью Риджвея, наступника МекАртура на Далекому Сході, потім головного команданта військ НАТО, а врешті недавнього шефа штабу армії ЗДА, — в „Сатердей Івнінґ Пост" зчинила не меншу бурю довкола не менш важливої справи — втримування на висоті збройних сил ЗДА і відповідного бюджетування за рекомендацією авторитетних військових чинників. До того, у зв'язку з поворотом Президента до необмеженого виконування своїх обов'язків у Білому Домі, прилучувалось питання про його кандидатуру в цьогорічних президентських виборах. Міжпартійна полеміка загострюється в Америці буквально з кожним днем власне в аспекті щораз ближчих отих виборів, які вирішать обличчя державної адміністрації на наступних чотири роки. А в міжнародній ситуації останні тижні записали найбільш невтішні події, у зв'язку з якими в найближчих днях приїздить до Вашинґтону англійська делеґація під проводом прем'єра Ідена, того самого, що в своїй промові 18 січня ц. р. у Бредфорді ствердив наявність „величезної кількости сухого пороху", який може розпалити нову світову пожежу.

І тому не тільки американська преса, але й закордонний дипломатичний корпус у Вашинґтоні та міжнародна опінія з найбільшим напруженням чекали, які відповіді дасть президент Айзенгавер на всі ті журналістичні запити, що їх заздалегідь можна було передбачити. Про це напруження і про значення цієї пресової конференції писав напередодні її Джеймс Рестон в „НИТаймсі", вказуючи на величезні труднощі взагалі дати такі відповіді, які не викликали б нових конфліктів і ще більш не ускладнили ситуації. І тому, прочитавши повний текст цієї пресової конференції, запити представників преси в усіх вищезгаданих справах та відповіді Президента — треба було з подивом признати майстерність, з якою Д. Д. Айзенгавер зумів вийти з ситуації, надзвичайно незручної для себе, свого уряду і закордонної політики ЗДА. Він підтримав державного секретаря Доллеса своїм авторитетом, висловивши йому повне довір'я та схарактеризувавши його власне, як речника політики миру (коли комуністичний і перестрашений „невтралістичний" світ почав знову атакувати Доллеса, як державного мужа, що грається з небезпекою війни). Однак Президент водночас різко відмежував „приватну статтю" і можливі „незручні вислови" чи то її автора чи самого Доллеса — від державної політики ЗДА. Тримаючись строго своєї давньої засади не входити в полемічні подробиці, Президент і тут відмовився розглядати ближче статтю в „Лайфі". Такими самими найширшими штрихами, кількома короткими реченнями Президент „зліквідував" страшне, здавалося б оскарження збоку ген. Риджвея: він, Айзенгавер (сказав Президент) від 1940 року має масу дорадників, але коли б хотів усіх їх задовольнити, то не міг би прийняти досі ні одного з найважливіших рішень. Коли ж генерал Риджвей квестіонує, що невірно в зверненні про Стан Унії говорилось про одностайність рекомендацій всіх шефів збройних сил ЗДА щодо редукції наземних військ (мовляв, він, Риджвей, мав іншу думку), то хай на це відповідають адмірал Радфорд і секретар оборони Вилсон, бо кожний уступ того звернення був докладно перевірений відповідним ресортом державної адміністрації...

І такими самими короткими, майстерно схопленими відповідями Президент розвіював усі сумніви приявних. Це були відповіді усні, говорені негайно, без відхилень, без фразеологічних викрутасів. Тільки в справі своєї згоди на кандидування у правиборах в стейті Ню Гемпшир Президент відчитав офіційну заяву, зрештою ж — це не були приготовлені заздалегідь фахівцями відповіді, а заяви Д. Д. Айзенгавера з прикметним йому стилем і духом. І саме ця майстерність, з якою він вміє опановувати кожну ситуацію, ця легкість, але й придумливість, з якою підходить до найтрудніших проблем, знаючи, що нема таких проблем, що їх не можна було б сформулювати й розв'язати, вивищує його понад рівень сучасних державних діячів і робить безконкуренційним серед політичних фігур в американському світі. Це — одна з тайн популярности Д. Д. Айзенгавера: „середина дороги", якої тримається в усіх подробицях, елеґантність форм і гідність змісту, відданість мирові, але ще більша відданість принципам національної і міжнародної моралі та справедливости.

„ХТО ЗА ЦЕ ЗАПЛАТИТЬ?"...

Кожне німецьке товариство, а ще за добрим баварським пивом, співає обов'язково пісеньку „Вер вірд дас бецалєн"? — хто буде за це платити? І саме в холодній війні, на африканському фронті, стає це питання актуальним. Питання це зродив Ніл на єгипетсько-суданському кордоні, де єгипетський уряд ухвалив збудувати величезну гать на 5 кілометрів довжини та 110 метрів висоти.

З поняттям холодної війни в'яжеться тісно друге поняття: Схід-Захід. І саме Схід є тої думки, що на африканському фронті, точніше сказавши в Єгипті, здобув він велику перемогу. На доказ цього іменував Кремль свого посла в Каїро, Солода, „за дуже корисну діяльність" шефом відділу Близького та Середнього Сходу при міністерстві закордонних справ у Москві. Солод перед своїм виїздом з Каїро сформулював на пресовій конференції свою політику так: „Ми будемо до країн Близького та Середнього Сходу висилати місії господарські, торговельні, наукові, метеорологічні та інші, якщо вони цим країнам принесуть користь". Одначе це „будемо" попередив уліті 1955 р. важливий факт, а саме, що Солод запевнив єгипетському урядові в імені Москви позичку в сумі 200 мільйонів долярів на будову згаданої гаті. Це була б одна третина коштів цієї будови. Єгипет мав би сплачувати цю позичку бавовною та рижем на протязі 30-ти років.

На цю пропозицію Солода погодився Кремль тому, що Солод зумів переконати совєтський уряд, що шеф єгипетського уряду, Нассер, захоплений будовою гаті на Нілі, яка наводнюватиме не тільки широкі простори посушних земель, але й даватиме річно дев'ять мільярдів кіловатів електричного струму. Нассер настоює на скорому зреалізуванні цього пляну, бо думає, що його здійснення дасть Єгиптові на одну третину більше врожайної площі і значно піднесе життьовий рівень єгипетського населення. Ця найбільша на цілому світі гать, простором 1915 квадратових кілометрів, проєктується на кордоні Єгипту та Судану. Вода цієї гаті заливатиме значну частину долини Нілу та Нубійську долину в Судані, що простягається на 150 кілометрів.

У проєкт будови гаті хочне-хоч вмішався Міжнародний банк для відбудови, в якому Єгипет хотів затягнути позичку. Американські експерти опрацювали кошторис цього проєкту і обчислили висоту будови самої гаті на 600 мільйонів долярів, а кошти будови, улаштувань наводнення, електрівень та ін. на 700 млн. дол. Будова, на думку експертів, мала б тривати 15 років.

Переговори згаданого банку тягнулися досить пиняво і прибрали більшого ходу щойно в той момент, коли в цю справу вмішалися Совєти, а Нассер заявив, що він „сяк чи так" переведе проєкт в життя. Банк в засаді погодився дати позичку, але під умовою, що проєкт будуть фінансувати ЗДА та Англія. Єгипет на це пристав, і під кінець 1955 р. відбулися переговори в Вашинґтоні, в яких брали участь представники Міжнародного банку, ЗДА, Англії та Єгипту. У висліді Вашинґтон та Лондон заявили, що „для доброго початку" дарують вони спільно на цю будову 70 млн. долярів, з чого ЗДА 56 млн., а Англія 14. Крім цього, вони приобіцяли дальшу допомогу для Єгипту в формі позички. Також і Міжнародний банк для відбудови погодився уділити позичку в сумі 200 млн. дол. Як тільки Кремль довідався про висліди цих переговорів, він заявив устами Солода, що і далі почуває себе зобов'язаним злоным приреченням у справі будови гаті.

Холодна війна, яка розгорілася біля гаті над Нілом, в повному розпалі. Певно, що останнє слово буде за Єгиптом та за недавно усамостійненим Суданом. Яке б воно не було, воду в Нілі загатить Нассер чужими грішми. Але відкритим залишається питання — вер вірд дас бецалєн?

Нестор

РЕФОРМА ШКІЛЬНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

Комісія для Фінансування Виховання у стейті Ню Йорк, що стоїть під керівництвом д-ра Генрі Тавні Гелда запропонувала реформу адміністрації стейтового шкільництва в переконанні, що це стане в пригоді школам сільського типу. Іде про те, щоб зредукувати кількість шкільних округ стейту з теперішнього числа 1,985 до 500.

Тому, що стейт Ню Йорк вважається піонером у різних конституційних та адміністраційних справах, ця пропозиція приверне увагу не тільки знавців шкільної справи в цьому стейті, але й теоретиків та правників, що вивчають засади американської федеральної, стейтової та місцевої конституції у каледжах і університетах. Це має значення особливо тепер, коли в Білому Домі з кінцем минулого року відбулася педагогічна конференція, яка застановлялася над проєктом федеральної фінансової допомоги школам у цілій країні. Тому, що в З'єдинених Державах виховання молоді в засаді належить до стейтів, серед педагогічних кол зарисувалася опозиція проти фінансової федеральної допомоги, бо за такою допомогою може йти вимога обмеження стейтової автономії на користь федерального уряду. Така вимога йде врозріз з історичною традицією, згідно з якою Америка це — унія стейтів. Тим то ще й тепер, напр., Президент, зголошуючи з Новим Роком проєкт федерального бюджету, сполучає цей проєкт з ідеєю „Стану Унії".

Якщо йде про контролю виховання, то жадна країна т. зв. західньої культури не має такої здецентралізованої системи, як З'єдинені Держави. Навіть сьогодні, після значної консолідації, є в Америці коло 110,000 окремих шкільних округ. Так, напр., у стейті Іллиной є їх понад 12,000, у стейті Ню Йорк, як уже згадано, коло 2,000, а деякі великі міста мають по кількасот, як ось Шікаґо — 593, Дітройт — 380. Але місто Ню Йорк має тільки 54 шкільних округи.

Кожна шкільна округа має свою виборну шкільну раду, що мусить дбати про утримання шкіл на своїй території. В давніших часах шкільні округи визначали в такий спосіб, щоб діти могли вигідно користати з шкільних будинків у своїй окрузі. На утримання шкіл округа має право накладати спеціяльний податок, а коли цього податку не вистачає, тоді решту грошей постачає стейтовий скарб. Бували випадки, коли школа мала тільки одного учня, і для нього треба було втримувати окремого вчителя.

Подібні недоладності існують ще й тепер у стейті Ню Йорк, головно в так званих сільських шкільних округах. Минулого року стейт доплатив на утримання шкіл в округах 29,000,000 дол., тобто по 65 дол. на кожного учня. Це стосується головно округ північної частини стейту. Зате учні міських шкіл, таких, як, напр., у Ню Йорку, користають менше, бо на ці школи з великою кількістю учнів припадає пропорційно менша дотація, ніж на сільські школи, що мають мало дітей, а вчителів треба, однак, утримувати.

Це — одна з причин, чому великі міста завжди нарікають на стейтову шкільну раду, яка переводить розподіл дотацій із стейтових фондів.

Комісія Гелда була настановлена ще за часів губернатора Дюї на те, щоб знайти ключ для визначення фінансових приділів на місцеві школи. Це привело комісію до висновку, що, на випадок редукції шкільних округ, можна буде довести до того, щоб у шкільних округах було пересічно по 1,700 учнів. Тоді шкільна округа може подбати про ступінь виховання вищий, ніж дотепер, головно в школах сільського типу.

Зменшення кількости шкільних округ стало можливе у зв'язку з розбудовою шляхів, якими шкільні автобуси можуть розвозити дітей по школах, положених навіть у дальшій віддалі. Комісія переконана, що в кожному повіті буде тепер принаймні 1,200 дітей у шкільному віці, а тоді в таких повітах вистачить одної шкільної округи. У повітах, де нема більшої кількости шкільних дітей — а таких є тільки чотири — можна довозити автобусами дітей до шкільних будинків, побудованих відповідно до віддалі, а середню школу (гайскул) побудувати одну для сусідуючих повітів.

Комісія переконана, що реформу шкільних округ, тобто зменшення їх до числа 500, можна буде перевести впродовж п'яти років. Це буде корисне також для податковців стейту. Крім того, це спонукає інші стейти до відповідної реформи.

(С)

ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ

КИЇВСЬКА МІСЬКА ПАРТІЙНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Наприкінці грудня в Києві відбулася партійна конференція, учасники якої піддали гострій критиці роботу міської партійної організації. Як відмічали делеґати конференції, „на багатьох фабриках і заводах Києва погано впроваджується нову техніку та передову технологію виробництва. Дуже повільно розв'язують питання механізації та автоматизації трудомістких процесів, а в багатьох цехах все ще застосовують ручну працю". Один з делеґатів заявив, що „вже близько дев'яти місяців на Дарницькому шовковому комбінаті стоять без діла 249 нових потужних станків". Про високі школи Києва сказано, що в них „мають місце серйозні хиби у виховній та науковій роботі". Це, зокрема, стосується Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка, де „більше як третина професорів і викладачів до останнього часу не розробляли ніяких наукових тем", за що колишнього ректора Голика усунено з університету. Делеґати критикували також партійне керівництво за недоліки в культурно - освітній роботі: „Погано працюють деякі клюби та бібліотеки, відстають від постійно зростаючих вимог життя столичні театри, дуже повільно будують нові кінотеатри..."

КОМУНІСТИ НЕ ХОЧУТЬ ПРАЦЮВАТИ ПІД ЗЕМЛЕЮ

Кореспондент „Радянської України" Я. Садовський в числі з 16 грудня мин. року пише: „Багато змін сталося в Кривбасі (Криворізькому басейні — Ред.) за дві післявоєнні п'ятирічки 1945-1955 рр. Вкладено значні кошти в його відродження і дальший розвиток. Відбудовано всі підприємства, які існували до війни. Побудовано багато нових..." Далі кореспондент, як звичайно в такого роду дописах, подає числа й відсотки, що мали б характеризувати „величезне зростання та розвиток Кривбасу". Але, як виходить з його допису, зовсім не змінилося за дві післявоєнні п'ятирічки упривілейоване становище членів комуністичної партії серед сірої маси безпартійних людей. Говорячи про організаційно - партійну роботу, він пише дослівно таке: „На шахті імени Каґановича серед 600 працівників провідних професій є лише 11 комуністів. Серед скреперистів немає жадного комуніста". — Отож, члени комуністичної партії, „аванґард пролетаріяту", працювати під землею охоти не мають, а воліють будувати соціялізм у затишних кабінетах. Що ж тоді й говорити про комуністів, які не мають „провідних фахів"...

ПЛЕНУМ ПРАВЛІННЯ СПІЛКИ КОМПОЗИТОРІВ УКРАЇНИ

Наприкінці грудня мин. року відбувся в Києві пленум Спілки композиторів України. На пленумі прослухано твори ряду композиторів Києва, Харкова, Одеси, Львова та Симферополя. Більшість з цих творів, як звичайно, присвячено комуністичній партії, її основоположникові Ленінові, „родіні", „дружбі народів" та подіям 1905 року. Сталінові тим часом дали композитори спокій. У виконанні Українського народного хору прослухано пісні Г. Верьовки „Пісня про Леніна", „Пою мойо отєчество" (слова В. Маяковського), „Шахтарочка" (слова С. Воскрекасенко), А. Філіпенка — „Пісню про Марію Дротенко" (що зібрала дуже багато буряків), К. Данькевича — „Заживйом єщо щасливєй", пісні Я. Цеглера, В. Перепелюка, К. Мяскова. З камерних творів виконано пісні композиторів П. Гайдамаки, Г. Литвинова, М. Тіца, Н. Юхновської, Ф. Макаревича, М. Гржибовського, Т. Сидоренка, С. Жданова, В. Ковальова та ін. Усього на засіданнях пленуму продемонстровано коло 170 творів різних музичних жанрів.

ЗИМОВІ ДНІ

Вже променем рожевий ранок
Сніги забарвив лебедині.
Покрився намороззю ґанок,
І біле срібло в душу рине.

І в згадках дні такі єдині:
В заметах сніжних „полустанок".
І біг швидкий підкутих санок,
І профіль чистий і невинний.

А дома десь на вікнах фрески,
Покриті пилом фоліянти,
Та на столі розкритий Данте,
Кохання Паоля й Франчески.

ЮРІЙ КЛЕН

Галина Журба

МОРАЛЬ І ФАТУМ ІСТОРІЇ

(1)

Під таким заголовком уміщена в щоденнику „Новое Русское Слово", за 11 грудня 1955 р. стаття Є. Кускової. Авторка статті, відома російська публіцистка, намагається розібратися в питанні людської моралі й терору, як знаменного явища нашого часу, створеного тоталітарними режимами: фашизму, гітлеризму і передусім російського комунізму. У зв'язку з цими міркуваннями, вона ставить тезу, що революціями, а то й історією народів, кермує фатум. Покликаючись на щойно видану книжку Н. Бердяєва: „Истоки и смысл русскаго коммунизма" (Джерела та зміст російського комунізму). Є. Кускова цитує його слова:

„Російський комунізм, — каже Бердяєв, — з моєї точки зору, — явище, що дається цілком з'ясувати. Та з'ясовання — це не значить виправдання. Нечувана тиранія, яку являє собою совєтський лад, підлягає моральному осудові, хоч би як її не виправдувати. Сором і ганьба, що найбільш досконало організованою першим досвідом комуністичної революції установою є ГПУ (спершу ЧК), тобто орган державної поліції, без порівняння більш терористичний, аніж інститут жандармерії старого режиму, що кладе лапу навіть на церковні справи... Тиранічність та жорстокість совєтської влади не має обов'язкового зв'язку з соціяльно-економічною системою комунізму"... „Російська громадянська війна ставить надзвичайно гостро питання не тільки політичні, але й моральні, — каже вже від себе авторка статті і запитує: — „Що являє собою сучасна російська армія, з цілою єрархією своїх воєнних установ, в моральному розумінні? Чи схвалює вона, в особі своїх ідейних провідників, усе це знущання з народу, частина якого знаходиться в нетрях самої армії?"

А далі:

„Виносити моральний засуд режимові, знаходячись здаля від подій у Росії та підлеглих їй країн, легко. Але як важливо було б знати, в якій мірі розповсюджений цей засуд там, на місці, серед совєтських людей? І друге, ще важливіше питання: чи взагалі існують моральні міркування там?.. Майже нема вісток про те, щоб дикі поступки влади, чи її постійна брехня, викликали там огиду."

Ось ті головні питання, які Є. Кускова ставить перед читачами і перед собою, хоч важко збагнути, як саме совєтський громадянин мав би виявляти цю свою „огиду" до совєтської влади? Та нас в першу чергу цікавить питання самої моралі і моралі совєтської, чи пак російської.

Усякі люди всяко підходять до питання моралі. Мораль у розумінні практично-політичному, — питання дуже гнучке і обумовлене всякими „але", яке часто-густо зводить саму мораль на зовсім аморальний ґрунт. Коли ж іде про чисте, загальнолюдське розуміння моралі, то мусимо зазначити виразно, про яку саме мораль говоримо тут. Бо коли говорити про російсько-большевицьку, совєтську мораль, чи пак безморальність, то це питання не замикається у самім тільки терорі, вимордовуванні чи в'язненні мільйонів людей, або у нахрапних крутійствах совєтської дипломатії. Аморальність російсько-совєтського режиму сягає далеко глибше і далі, а ім'я її — історичний, ненаситний, московський імперіялізм, грабіжництво, прагнення до підбою цілого світу, поневолювання не тільки своїх, російських громадян, які може і хочуть цього, але всіх вільних, волелюбних народів під своє нищівне, криваве „іго", що несе їм моральну та фізичну загибель. Народів, що ось сорок років ведуть боротьбу на смерть і життя з насильством совєтської Росії і сотні років з насильством Росії несовєтської.

Ось саме тут стає перед нами питання тієї моралі, у всій своїй наготі, не прикрите ніякими „фіговими листками". Саме з точки погляду тієї моралі мусимо поставити питання: чи підбій, у будь-якій формі, загарбництво чужих країв, насильство над народами, їх свободою, культурою, духовістю, історією; насильне привласнювання їх матеріяльних та духових надбань і врешті плянове винищування цих народів етнічно, — річ моральна чи аморальна? Бо ж терор, чека, оприччина, охранка, пускання „сквозь строй", Сибір, каторга, концтабори, Хрести, Соловки, Колима і т. п. і т. ін. — це тільки деталі державної системи, такі чи інші методи загального насильства та загарбництва. Тому аморальність, чи пак злочинність, сучасного російського режиму полягає не тільки у самому терорі, але передусім у розбійницькому поході проти вільного світу і, в першу чергу, проти народів, кинутих долею у найближче сусідство Росії. Це розбишацтво, посилене тільки большевиками, триває 450 років в ім'я інтересів російського народу, його „стану володіння" і є нічим іншим, як тільки виявом прагнень російського народу, російського імперіялізму. Це постулят, щодо якого сьогодні вже ніхто й ніде не має сумнівів.

Однак, для російських моралістів уся большевицька безморальність замикається тільки в терорі, а не в цілій агресивно-бандитській системі, що з усіма своїми жорстокостями терору, донощицтва, провокації, доглибної деморалізації людини, з викраданням людей в Европі, аж до найрафінованіших засобів фізичного й морального знищення людини, має за собою многосотлітні традиції російської історії.

Тому наївно-фальшивою ноткою бринить таке питання п. Кускової:

„Чи соромиться армія (сучасна російська, — Г. Ж.) та верхівка совєтської інтеліґенції ось такої безсоромної патяканини совєтських головарів під час візити в Індії?"

Почуття сорому стоїть поруч почуття моралі, бодай відносної. Де нема моралі, там не може бути почуття сорому. Сама аморальність виключає всякий сором. Але хіба сороклітнє існування СССР — це, побіч найкривавішого терору, не суцільна безсоромність і цинізм, якому історія рівного не знає? І хіба це не ганьба для російського народу, який породив цей большевизм, цю владу і ось сорок років сидить смирно під нею? Не тільки сидить і терпить цю владу, але всяко її підтримує, боючись провалу тієї влади. Чому?

Є. Кускова каже:

...„яка б влада не володіла країною, — світ не може відкинути цієї влади, не може відкинути народу, що гнеться під тією владою. Мені вже не раз доводилося спростовувати формулу цілковитого відмежовування влади від народу. Якимись нитками, нехай і тимчасово, нарід пов'язаний з тією владою. Він і допускає довге її існування. Якими саме нитками, — на це питання найважче відповісти, і ніхто ще досі не відповів на нього більш-менш задовільно."

Залишає його без відповіді і п. Кускова. Відповідь на нього дає Н. Бердяєв у згаданій вище своїй книжці. Цитую її за Є. Кусковою:

„Ідеологічно я ставлюся неґативно до совєтської влади. Ця влада заплямована жорстокістю та нелюдяністю, уся в крові, тримає нарід у страшних лабетах, але, в дану хвилину, це єдина влада, що виконує сяк-так оборону Росії від загрозливих небезпек."

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Дітройт, Міш.

1000-річчя християнства в Україні.

Це величне Свято, яке нажаль з уваги на основну дату роковин не найшло всегромадської апробати, пройшло в нашому місті дуже врочисто. Захід Дітройту поклонився княгині Ользі і її хрещенню Академією 4 листопада ц. р. в переповненій залі Нар. ому. Віссю Свята була доповідь о. Горошка з Віндзору, так як знову ж віссю Академії на сході Дітройту (Гемтремк) 11 листопада в авдиторії української католицької школи була доповідь д-ра Г. Лужницького, відомого дослідника історії церкви.

Ми були приявні на цьому другому святі, що його влаштувала ціла низка прицерковних і світських організацій на чолі з о. монс. И. Шмондюком і Сестрами. Муму зазначити, що Свято, влаштоване після 3-денних реколекцій, присвячених 1,000-річчю, було так уміло і так прегарно зааранжоване, що залишило в багатолюдної авдиторії тривке враження. Тим то й заслуговує воно на відзначення.

Після відспівання американського гимну, з'ясував о. Монсеньйор коротко, яке значення має святкування цих 1,000-річних роковин, перевів цікаві паралелі зі сивої давнини з теперішністю і потому прочитав обширне і цікаве письмо о. Кир Константина Богачевського з привітанням, порадами і благословенством.

Далі виступив мішаний церковний хор, під управою Д. Атаманця (Бортнянського псалом „Хваліте Бога" і Кошиця Кантата до Божої Матери), і — гість із Филаделфії д-р Г. Лужницький.

Багатий зміст його пів годинної доповіді, опрацьованої з глибоким знанням тематики і з заподанням маловідомих загалові фактів і цитат, не вміщається ніяк у рямці допису. Зазначимо тільки, що насвітлення того часу і самої події, коли княгиня Ольга „полюбила світло і відкинула тьму" (за літописцем Нестором), охрестившись у Царгороді, як теж і сам підхід до теми доповідача — були оригінальні і не в одному розходились з принятими досі думками. Зазначимо теж, що кожний уважний слухач, не уважаючи на критичні завваги д-ра Лужницького під адресою українських земляків, з гордістю сприймав слова про колишню ролю України, про тисячерічну величну традицію, про християнське апостольство України на сході Европи і т. і., пов'язуючи це з честю називати себе сьогодні українцем. (Доповідь свою повинен д-р Лужницький чим швидше видрукувати).

Про дальші дві точки програми пишемо не без зворушення. Їх виконавцями були шкільні діти, а надхненницями, либонь і авторками, Сестри-Монахині. Обі масові сценки — „Поклін св. Ользі" і „Живий образ" були просякнуті помисловістю, естетикою і повчальністю. Дикторка в другій сценці, Христя Камінська, була добре дібрана і голосом і поставою. Жива хроніка апостольської місії в навертанні народів до християнства (Ізраїль, Сирія, Греція, Італія, Еспанія, Китай, Індія, Франція, Германія, Моравія) була завдяки типічним костюмам цих країн дуже кольоритна і просто хапала за очі, а змістом теж за серце. (Деякі відхилення від історичности цих костюмів, як і в дечому іншому, не грають ролі). Поява св. Ольги з українським почотом була прекрасним завершенням добре проведеної сценки.

В дальшому виступали о. Мих. Горошко (гість із Канади і проповідник під час реколекційної триднівки з приводу 1,000-річчя) і п. Йосиф Крупка. Обидва вони говорили на тему ваги виховання рідного духовенства і створення фонду для семінарійних стипендій, що його саме на цій Академії започаткували. Отець Горошко ілюстрував свої слова ще й цікавими спогадами. Після того йшла виключно вокальна частина, з виступами завжди жертвенної для національних свят і хоч неповної, проте знаменитої Капелі Бандуристів, як теж чоловічого хору „Боян" (дир. Я. Филипів), якого зіспіваність і вишкіл щораз помітніший, що дає добру запоруку на майбутнє. Василя Барвінського в передачі відомої піяністки проф. І. Решетилович, прослухано з насолодою. — Ціле Свято, яке закінчено відспіванням пісні „Боже Великий Єдиний", було сповнене патріотичних ноток і душевного піднесення. Коли о. монс. Шмондюк проводив збіркою на Величні Роковини не тільки „молитвою, парадою, співом і словом" — як це й передбачено в Бюлетені Церкви Непор. згаданий фонд, то декляровано не тільки сотні, але й тисячки долярів. Таким робом закінчено Зачаття.

В. Несторович

Іст Ленсінґ, Миш.

Для поширення правди про Україну.

Заходом Українського Студентського Клюбу передано до тутешньої університетської бібліотеки як дар в століття університету збірку англомовної літератури про Україну. Більшість книжок для цієї збірки дарував Український Конґресовий Комітет, решту закуплено за гроші, зібрані серед місцевих українських громадян. Збірка складається з 31 книжок, журналів і мап. На адресу Клюбу надійшов лист з подякою від дирекції бібліотеки і в місцевому студентському часописі „Мишіґен Стейт Нюз" була поміщена відповідна згадка.

На цьогорічне Різдво група українців: проф. М. Овчиник і І. Янчишин з дружинами і пані Наконечна відвідали з колядою кілька українських родин і зібрали суму 26 дол., які вислано на фонд „Мати і дитина", Український Вільний Університет у Мюнхені і на наші інші цілі.

І. Я.

Урбан, Ілл.

Українська участь в Шостому Міжнародному Фестивалю Іллинойського Університету.

Щороку перед Різдвом відбувається в Іллинойському Університеті в Урбані Міжнародний Фестиваль, в якому беруть участь представники різних націй. Від двох років місцева Українська Студентська Громада організує українську участь в цьому Фестивалю.

„Вавилонська Вежа" Націй.

Щороку в той сам час монументальний збудований в колоніяльному стилю студентський дім на кемпусі переміняється у своєрідну „Вавилонську вежу". Різнонаціональні виставки, музика, танці, міжнародний ярмарок — і все оточення навколо викликає враження, немов би глядач казковими семимилевими чоботами проходив по земній кулі.

Так в одній з просторих заль підвалу уладжено типову південно - американську каварню, де темпераментна оркестра електризує публіку своєю музикою і де при горнятку правдивої колюмбійської кави можна подивляти різні південноамериканські танки і самому потанцювати.

В головній приймальній залі серед фотелів і в підніжжю величавої ялинки урядили свою виставку німці. З правдивою німецькою винахідливістю вони прикотили звідкілясь найновіший спортовий модель „Фольксваґену" і дивують глядачів осягами німецької техніки.

В залі на протилежному кінці будинку примостився арабський світ. Глядач проходить поміж столиками, покритими чудовими металевими орієнтальними коврами. Арабський студент в турбані запрошує приязно посмоктати собі з автентичного, довжелезного турецького „цибуха".

Студентський Ярмарок.

В одній з заль на другому поверсі продаються різнонаціональні пам'яткові речі і різдвяні дарунки. В тій залі між перськими килимами, німецькою порцеляною й італійською керамікою стоїть теж столик з українськими виробами. І хоч він невеликий в порівнянні зі сусідськими столиками, то більшість його речей має надзвичайний попит. Найбільше розходяться українські стилізовані прикраси на ялинку. Скляні опуки, прикрашені українськими взорами, притягають мов магнетом публіку й особливо американську дітвору, що просто силою тягне своїх батьків до того столика.

Українська виставка народного мистецтва.

Третій поверх присвячений виключно міжнародній виставці. У великих двох залях стоять рядами столики, за якими метушаться жваві японці, поважні смагляві індійці, погідні, ясноокі норвежці. Кожний з них приязно і запопадливо пояснює найдивовижніші прикраси та інші мистецькі предмети з рідного краю.

Коли глядач виходить з тісі метушливої залі Виставок, не може не завважити великого плякату, прикрашеного українськими вишивками, з двома лаконічними словами: Ukrainian Exhibition і, ясна річ, не може поминути українського павільйону, що міститься у вибагливому президентському кабінеті поруч виставової залі.

Українські студенти дістали спеціяльний кабінет для своєї виставки завдяки жертвенності українського громадянства міста Шикаґа і підтримки Шикаґівської Ліґи, які помогли зібрати відповідну скількість експонатів потрібних для влаштування кімнати в українському стилі.

Вже при самому вході до павільйону огортає відвідувачів погідна соняшна атмосфера. З усіх усюдів усміхаються до них живими кольорами вишивки, килими, кераміка.

На вікні фіранки мережані ніжним буковинським взором, на канапі, на образах, столиках міняться різними барвами вишивки, серветки, обруси і сорочки. На стіні красується обширний узорчастий килим — правдивий „косівський гуцул", коло якого товпляться групи відвідувачів.

На поличці виструнчилися різьблені гуцульські і яворівські тарілки, що захоплюють глядачів своєю тонкою роботою.

Та вже найбільше захоплюються гості українськими писанками. Вони ледве можуть повірити, що це правдиві яйця, розмальовані людською рукою. Захоплені і здивовані оклики лунають навколо і наші студенти метушаться, щоб відповісти на десятки різних запитів (напр. треба пояснити, що та кругло - лиця пляшка — це „тутра", традиційна українська посудина на горілку, що та невеличка, прецизійно різьблена деревляна коробка, це нічого іншого як гуцульська папіросниця.

Одна з американських жінок, захоплена українськими вишивками, питається, де можна дістати „ті чудові речі". Її пояснюють, що ці речі тепер годі дістати, бо Україна знаходиться за Залізною Занавісою і не експортує мистецьких народних виробів. Але вона оптимістично заявляє: „Я я вір'ю, що я їх колись все ж таки дістану і що я колись побачу ту країну, що виробляє такі чудові речі"

Інші гості захоплюються оригінальними карикатурами в „Лисі Микиті", що парадують на нашому пресовому столику і ми мусимо їм перекладати зміст під ними.

Український танок.

Вершком української участи у фестивалю був виступ танцювальної групи СУМА з Шикаґо під проводом п-ні Шуть. Група та виступала 3 рази протягом цього вечора разом з танцювальними групами інших націй. У виповненій по береги балевій залі, наші танцюристи виконали два танки: „Гопак" і „Дощик" здобули своєю поставою і своїм мистецьким виконанням серця американської публіки.

* * *

Фестиваль скінчився. Він тривав тільки пару годин. Та ми віримо, що ефект його залишиться на завжди в серцях і умах тих, що його бачили.

І ми віримо, що наша участь у фестивалю є ще одним вкладом до доказу: що можна поневолити якусь країну, можна ізолювати її від світу і заперечити її культурну самостійність, але самої культури скувати не можна так, як не можна скувати духа. Вона тими чи іншими дорогами проникає і дає про себе знати.

Ігор Каменецький.

ПОДЯКА

ВІДДІЛ 64 в НЮ ЙОРКУ СУА

складає подяку фірмам

АРКА, ЕКОЛІКЕНС КО., і СУРМА,

за пожертви на передсвяточний базар, що відбувся в днях 4-11 грудня 1955, в залі Літ. Мистецького Клюбу в Ню Йорку.

Заразом подаємо до відома, що чистий дохід у висоті 315.70 дол. призначено на допомогу залишенцям, зокрема для садка в Мюнхен-Людвіґсфельд, Наукового Осередка у Сарсель і хворих на туберкульозу в Австрії.

Увага! Перт Амбой, Н. Дж.! й Околиця!

Заходом 23. Відділу ООЧСУ в Перт Амбой, Н. Дж.

— відбудеться —

в неділю, 29-го січня 1956 р.

в Народному Домі при Стейт вул., в Перт Амбою о годині 6-ій вечора

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ

ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ СІЧНЕВИХ РОКОВИН.

З рефератом виступить Д-р В. НЕСТОРЧУК.

Вступне слово виголосить командант поліції м. Перт Амбой п. майор ІВАН ШВАЙЛИК.

Концертову частину виконає мішаний квартет „Бандура" у кладі:

Галина Хамула — сопран, Христя Карпевич — альт,

Волод. Юркевич — тенор, Роман Левицький — бас.

Просимо усе патріотичне Громадянство Амбою і околиць, про активну участь.

Управа Відділу

Рада Професорів Університету Українознавства при НТШ в Ню Йорку

запрошує на

ЧЕТВЕРТИЙ І П'ЯТИЙ ЦИКЛІ ВИКЛАДІВ У ЗИМОВОМУ СЕМЕСТРІ 1955/56,

що відбудуться

в днях 27, 28 і 29 січня та 3, 4 і 5 лютого 1956.

ПРОГРАМА:

П'ЯТНИЦЯ, 27-го СІЧНЯ 1956, год. 6.-8.
- Василь Лев: Іван Франко (творчість в р.р. 1877-1881).
- Павло Грицак: Історія української держави в середньовіччі (продовження).

СУБОТА, 28-го СІЧНЯ 1956, год. 4:30-6.
- Пантелеймон Ковалів: Совєтське мовознавство про формування східнослов'янських мов.

НЕДІЛЯ, 29-го СІЧНЯ 1956, год. 5-8.
- Дам'ян Горняткевич: Історія українського малярства (продовження).
- Микола Андрусяк: Триста років української політичної думки (продовження).
- Микола Величківський: Сучасний економічний стан України.

П'ЯТНИЦЯ, 3-го ЛЮТОГО 1956, год. 6-8.
- Микола Фрейшин-Чировський: Економіка України в козацько-гетьманській добі (продовження).
- Павло Грицак: Історія української держави в середньовіччі (продовження).

СУБОТА, 4-го ЛЮТОГО 1956, год. 5-8.
- Кость Кисілевський: Тарас Шевченко.
- Богдан Загайкевич: Українське національне відродження в Галичині. II.
- Володимир Січинський: Мистецтво старокняжої доби.

НЕДІЛЯ, 5-го ЛЮТОГО 1956, год. 5-8.
- Василь Лев: Іван Франко (творчість після 1881 р.)
- Микола Андрусяк: Триста років української політичної думки (продовження).

Університет Українознавства при НТШ в ЗДА
Ukrainian University Studies
302-304 West 13th Street, New York 14, N. Y.

З Української Преси

РАБОТОРГІВЦІ

У Мюнхені появилось п'яте число за місяць грудень м. р. „Ми ще повернемось!" — „Спеціяльний бюлетень", — 4-сторінкове видання, формату і друку „Українських Вістей" з Ульму. На першому місці — обширна стаття Івана Багряного п. з. „Работоргівці", в якій обговорюється зв'язок між звільнюванням з совєтського полону німецьких воєнних полонених та доманганням большевиків, щоб повернути їм перебуваючих в Західній Німеччині „100,000 совєтських громадян". Читаємо там:

„Отже маємо найблискучіше підтвердження наших думок про те, що совєтські можновладці, „гуманісти", в справі звільнення німецьких полонених по візиті Аденауера вчинили це не з гуманних побуджень, а сплянували чисто работорговельний ґешефт, — віддати німецьких в'язнів з метою одержати інші, наші голови і спаралізувати нашу антикомуністичну визвольну боротьбу. Все це вилазить на поверхню ось тепер, перед здивовані очі всього світу і світ про це говорить.

Совєти затримали дальші транспорти німецьких полонених та повернули назад ті, що вже були перед дверима своєї батьківщини. І зробили це вони з мотиву, що Німецька Союзна Республіка „затримує репатріяцію колишніх совєтських громадян", про що зараз голосно заговорено в пресі. Так у газеті „Зіддойче Цайтунґ" за 2-го грудня м. р. і в іншій пресі, наведено останні висловлювання центрального совєтського органу „Ізвєстія", де нарікається на нездійснення надій „совєтського народу", що Німецька Союзна Республіка не репатріює на батьківщину „совєтських громадян", яких буцімто затримують „терором і утисками" різні „фербрехерські елементи" та „антисовєтські організації" на німецькій території. А московський кореспондент аґенції Ройтера ставить це в прямий взаємозв'язок — тобто справу прибуття дальших транспортів німецьких полонених ставить у прямий зв'язок з справою репатріяції політичних еміґрантів. І це припущення кореспондента Ройтера є абсолютно вірне...

... Ми не знаємо, чи був укладений таємний договір у Москві у вересні місяці м. р. Ми не знаємо, який зміст того договору. Але ми знаємо, ми глибоко віримо, що на вільнолюбному Заході інша, не рабовласницька мораль. Ми знаємо, ми глибоко віримо, що демократична держава німецького народу й увесь цивілізований світ не дозволять так просто здійснитись московським работорговельним калькуляціям, не допустять торгівлі „беґлимі" совєтськими рабами..."

КОМУНІКАТ

Оцим подаємо до відома українського громадянства, що дня 18-го грудня 1955 року відбулися Загальні Збори Братства „Броди-Лев" в Ню Йорку, які винесли рішеня, що Братство „Броди-Лев" із датою зборів перестало діяти як комбатантська клітина Братства кол. Вояків I УД УНА в ЗДА, а почало діяти як самостійна допомогова організація.

Повідомлення це подаємо в зв'язку з тим, що згадане Братство часто через його назву „Броди-Лев" (місце боїв 1-ої Української Дивізії і її відзнака) було уважане, або може бути уважане в майбутньому як друга організація кол. Вояків I УД, а що не відповідає дійсності і що робило кол. дивізійникам велику моральну кривду.

Филаделфія, 2 січня 1956.

Крайова Управа Братства к. Вояків I УД УНА в ЗДА

● **Крішна Менон,** офіційно представник Індії в Об'єднаних Націях, фактично найметкіший адвокат в справах „співіснування" тна „невтральности" і підтримування Москви та Пейпінґу в їх закордонній політиці, прибув до Єгипту, де відбув 2-годинну розмову з прем'єром Нассером, буцімто у справі „замирення" між Ізраїлем і арабами.

Українська Вільна Академія Наук у США

11½ Вест 26 вул., Ню Йорк

В четвер, 26-го січня 1956 р., о 7-ій год. 30 хв. веч., в приміщенні УВАН у США відбудеться засідання Комісії УВАН у США для Вивчення Пореволюційної України і Совєтського Союзу.

На засіданні зробить доповідь **п. І. А. Армстронґ** — асистент професор політичних наук Вісконсін Університету на тему:

„Комуністична Еліта України в р.р. 1938-1955".

Вхід вільний.

Керівництво Комісії

Увага! Ню-Бронсвік, Н. Дж., та околиця!

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ПАРАФІЯ в НЮ БРОНСВІК, Н. ДЖ.

— влаштовує —

ВЕЛИКУ

ЗИМОВУ ЗАБАВУ

в суботу, 28-го січня 1956 р.

о год. 7:30 вечора

заля ST. LADISLAUS HALL, 199 Somerset Street, New Brunswick, N. J.

Грає JACK NORMAN і його радіо-оркестра.

Добірний буфет.

Гостей сердечно вітає — Параф. Рада

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 41

25 Відд. УНС в Джерзі Сіті	$10	А. Старко, Дітройт	1
М. Вавровнч, Йонґставн	5	С. Тимків, Флашінґ	1
М. Гуральна, Ню Йорк	5	Т. Пришляк, Боффало	1
П. Юркевич, Толідо	4	І. Уханський, Шикаґо	1
Н. Цибрівський, Бруклин	4	В. Цісик, Ню Йорк	1
А. Яківський, Клівленд	4	Е. Люцак, Сиракюз	1
А. Николишин, Шикаґо	4	Ю. Галецький, Ню Йорк	1
І. Недокус, Бруклин	4	Г. Сухар, Йонґставн	1
І. Мулик, Шикаґо	4	В. Пригода, Рачестер	1
М. Михайлишин, Шикаґо	4	Т. Новосівський, Боффало	1
С. Хомяк, „	4	А. Білоус, Дітройт	1
В. Трачук, Торонто	3	Інж. І. Богач, Дітройт	1
Д. Лепкий, Вудбайн	3	Каленко, Стілтон	1
Р. Білинський, Ню Йорк	3	В. Лесьовський, Дітройт	1
Бута, Филаделфія	2.20	М. Хамів, Шикаґо	1
Люба П. „	2	Т. Коцур, Йонкерс	1
О. Грималяк, Фила.	2	Н. Н. Фріґолд	1
І. Новоженюк, „	2	О. Ляшкевич, Дітройт	1
А. Борович, Шикаґо	2	І. Клюс, Струтерс	1
В. Кохан, „	2	М. Ликів, Рачестер	1
І. Сагайдачний, Перу	2	Т. Вонс, Бедгам	1
М. Кримський, Ліхбурґ	2	С. Копець, Норвіч	1
С. Серединський, Балтімор	2	М. Ших, Дітройт	1
П. Лиско, Рачестер	2	А. Березівський, Кліфтон	1
Г. Сенів, Шикаґо	2	Д-р Ю. Кунір, Бронкс	1
Т. Кирилюк, Дітройт	2	М. Голубко, Рашел Парк	1
А. Повшок, Дітройт	2	М. Сеник, Торонто	1
Я. Претика, Ракавей	2	М. Андрако, Тайтусвіл	1
С. Мельник, Фенікевіл	2	Б. Лібович, Торонто	1
К. Шиш, Стеффорд Спр.	2	П. Давіда, Торонто	1
І. Шудло, Ню Йорк	2	Ф. Савчук, Ріґо Парк	1
Р. Міхалів, Боффало	2	І. Курах, Рачестер	1
Н. Н. Ню Йорк	2	В. Бардиґула, Шикаґо	1
І. Довгий, Сомервіл	2	В. Карбовичак, Сиракюз	1
І. Лопушанський, Дітройт	2	С. Осадчи, Сиракюз	1
П. Бловський, Дітройт	2	П. Куліш, Ню Гейвен	1
В. Ванзура, Шикаґо	2	М. Шаран, Брахтон	1
Г. Лесняк, Акрон	2	С. Юзвак	1
А. Завіський, Річвіл	2	М. Депа, Омага	1
І. Костюк, Трентон	2	П. Слободян, Бруклин	1
Н. Н., Нюарк	2	Ф. Олійник, Шикаґо	1
М. Малевич, Піттсбурґ	2	Г. Секерзіцький, Гемптон	1
Л. Козак, Бруклин	2	Н. Дашкевич, Рачестер	1
А. Гарасим, Фила.	2	С. Ватилик, Шикаґо	1
М. Фршуляк, Покіпсі	2	Н. Ґаландюк, Флашінґ	1
Н. Угрин, Фрексвіл	2	М. Ґурак, Клівленд	1
М. Микитка, Лорейн	2	А. Мовчан, Смовк Р.	1
М. Степась, Перт Амбой	2	Р. Керницький, Сентрал І.	1
М. Зборовський, Фила.	2	С. Кучер, Рокебурі	1
М. Мельничук, Фила.	2	І. Павлянецький, Боффало	1
Д-р М. Комарянський, Клівленд	2	В. Ґлют, Джексон Гайтс	1
В. Мельник, Шикаґо	2	С. Гринчишин, Дітройт	1
Н. Н. Бронкс	2	А. Кашінський, Спрінґ Валей	1
П. Пітула, Елизабет	2	А. Сивак, Фила.	1
Е. Соляк, Белрос	2	А. Кріль, МекАду	1
І. Кучма, Ню Йорк	2	Т. Хлібович, Шикаґо	1
В. Лизун, Бентон Гарбор	2	М. Кулинич, Геброн	1
Я. Базиляк, Ню Йорк	2	В. Шевчук, Бріджпорт	1
П. Німировський, Ню Йорк	2	Д. Кекіш, Шикаґо	1
М. Бойко, Шикаґо	2	Я. Полюга, Акрон	1
Ю. Ямковий, Торонто	2	В. Бакалець, Пасейк	1
Ю. Ляховська, Нюбурґ	1.70	Д. Скуратко, Магнол Плейн	1
Т. Рожанковський, Гадсон	1.25	А. Ґелиткашич, Аллентавн	1
В. Паленгиряк, Рокебурі	1.10	о. Н. Черинявський, Рачестер	1
М. Залінський, Ґрінлок	1	Р. Шевчук, Рачестер	1
В. Сохоцький, Рачестер	1	Г. Долинський, Фила.	1
С. Білецький, Ню Йорк	1	С. Осередчук, Лейквуд	1
Г. Довбня, Трентон	1	С. Руденчук, Шикаґо	1
І. Ґураль, Тейлор	1	В. Бих, Бруклин	1
О. Мочерняк, Ню Йорк	1	П. Почтар, Піквамрок	1
В. Котишин, Ню Йорк	1	Т. Федаш, Амстердам	1
І. Бутчик, Фейр Лови	1	Г. Гевіздь, Елизабет	1
М. Марущак, Рачестер	1	Д. Шкробут, Ембрідж	1
В. Фаланчук, Ірвінґтон	1	А. Швець, Мінеола	1
А. Ясний, Бронкс	1	М. Пендак, Баден	1
М. Коцюрка, Валлінґтон	1	М. Ґураль, Норвіч	1
І. Деметрук, Трой	1	Ю. Стойко,	1
С. Ковальчек, В. Нютон	1	М. Галущак, Карнеґі	1
І. Ведмедик, Парма	1	Т. Кірщ, Гері	1
Н. Попадюк, Ралітан	1	Т. Крутиглова, Клівленд	1
М. Сторозинський, Геркімер	1	Т. Шпур, Вілкс Бері	1
І. Гарячий, Боффало	1	Т. Танчак, Бруклин	1
М. Лиляк, Рачестер	1	С. І. Брюшенко, Перу	1
В. Шуба, Честер	1	М. Івашок, Балтімор	1
І. Семчук, Фила.	1		
		Разом	$ 264.25
		Раніше проголошено	$ 7,775.66
		Разом	$ 8,039.91

Увага! Місто Рачестер і Околиця! Увага!

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ 20-ий ВІДДІЛ в РАЧЕСТЕР, Н. Й.,

подає до відома що

в неділю, 29-го січня 1956 р.

о год. 2:30 попол.,

в залі Українсько-Американського Клюбу при 292 Гудсон Евню

відбудеться

ВІЧЕ

на якому виступить б. голова Української Національної Ради та член Проводу Українських Націоналістів

інж. Осип БОЙДУНИК

з доповіддю п.н.

„Сучасний Стан Визвольної Політики".

До якнайчисленнішої участи у вічу все Українське Громадянство міста Рачестер й околиці просить

Управа 20 Відділу ОДВУ в Рачестер, Н. Й.

УКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА ГРОМАДА В НЮ ЙОРКУ

при активній співучасті

Відділу МУН, Філії ОДУМ, Пластової Станиці, Осередку СУМА і Т-ва Православної Молоді

— влаштовує —

В НЕДІЛЮ, 29-го СІЧНЯ 1956 Р.

СВЯТО КРУТ

в залі ДЖУНІОР ГАЙСКУЛ П.С. 71 при Евеню Б між 5 і 6 вул., в Ню Йорку.

Початок о год. 3-ій пополудні.

Свято попередять панахиди в Українських Церквах.

Домагаються припинення відвідин совєтських делеґацій у ЗДА

Вашингтон. — Національна Рада Безпеки одержала директиви від компетентних офіційних чинників в справі припинення відвідин совєтських делеґацій у ЗДА з огляду на вимоги державної безпеки, зокрема з огляду на те, що члени совєтських делеґацій використовують ці відвідини для добування важливих для них господарсько - індустрійних даних й інформацій. Над цією справою відбувалася теж широка дискусія в департаменті торгівлі і справедливости, під час якої висловлювано погляд, що в сучасних умовинах обмін делеґаціями повинен бути дуже обмежений, а коли вже вони мусять відбуватися, то вони повинні бути дуже дбайливо контрольовані. Противники таких відвідин підкреслювали, що розвиток американської торгівлі, індустрії і сільського господарства дає можливість совєтським делеґаціям добувати цілком свобідно корисне для них технічне знання і використовувати його в себе. З другого боку, американські делеґації не можуть знайти в Совєтському Союзі нічого такого, що б можна була використати у ЗДА. Далі ствержено теж, що у ЗДА немає такого поліційного нагляду, як він існує в СССР і чужинці, які прибувають до ЗДА, можуть цілком вільно подорожувати й оглядати все, що їм потрібне. До кожної з совєтських груп делеґовані крім того урядовці совєтської служби безпеки, які стежать за кожним кроком членів сов. делеґацій і наказують їм, що вони мають робити. Подорожував під такою охороною навіть відомий совєтський пяніст Гілелс, що відвідував недавно ЗДА.

Знову 70 убитих в Альжирі впродовж двох днів

Альжир. — Впродовж 48 годин, за останні два дні в минулому тижні, французькі війська вбили в своїй пляновій кампанії проти арабських партизанів 61 араба, при чому згинуло також 9 французів. 59 партизанів взято в полон. Впродовж одного останнього тижня вбито — за офіційним французьким комунікатом 580 партизанів. Французи вважають, що це одна восьма всіх арабських підпільників в Альжирі. Французи переводять плянове очищування терену від збройних партизанських гуртів, оперуючи одночасно в різних районах, особливо на західньому гористому терені міста Тлемсен і на сході в неспокійному повіті Константін. Французи ствержують рішальні успіхи своєї „пацифікаційної" акції, приписуючи їх більшому досвідові військ, що пізнали тактику партизанів і пристосували до неї власну тактику, покращанню власної розвідки та втомі місцевого населення, яке щораз частіше кооперує з французьким військом, відмовляючись скривати партизанів. Все ж, продовжуються атентати на мусульманських працівників в існуючому режимі і в краю панує атмосфера терору. На терені Тунізії, в прикордонній смузі з Альжиром, військо наскочило на озброєний відділ партизанів. При розгромленні того відділу згинуло 40 арабів.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Канаді

ЩОТИЖНЕВА УКРАЇНСЬКА ТЕЛЕВІЗІЙНА ПРОГРАМА В ТОРОНТІ

В неділю 8 січня 1956 р. почалася щотижнева півгодинна телевізійна українська передача із станції CH CH HC TV Chanel 11. Керівником цієї програми є п. В. Солук. З нагоди Різдва Христового, 8-го січня програма була довша і тривала одну годину від 8 до 9 год. вечора. В цій святочній програмі передавали особисто різдвяні послання Кир Ізидор та Владика Михаїл.

В мистецькій частині, різдвяних інсценізаціях, колядках та щедрівках, брали участь хори та драматичні гуртки Торонта і Гемилтону. На закінчення цієї святочної програми складали особисто святочні побажання наші видатніші громадяни.

НОВИЙ ВІДДІЛ БРАТСТВА КАРПАТСЬКИХ СІЧОВИКІВ В ЛОНДОНІ, КАНАДА

Оформлення Відділу Братства Карпатських Січовиків в Лондоні, відбулося в домі Василя Тягура в неділю, 11 грудня 1955 року, за присутности голови Центрального Проводу Братства д-ра Степана Росохи.

У висліді нарад про те, як найкраще допомогти українській визвольній справі, вибрано Провід Відділу Братства Карпатських Січовиків у Лондоні у такому складі: голова — Іван Спурдза, заст. голови — Федір Кліщ, секретар — Василь Тягур, касир — Микола Вурста.

Провід Відділу вирішив приступити до підготови влаштування в Лондоні 17-ої Річниці проголошення самостійности Карпатської України, яка має відбутися в березні 1956 року.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СТАНИЦІ БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1 УД УНА В ТОРОНТІ

В неділю 20-го листопада мин. року в домівці Українського Леґіону відбулися Річні Загальні Збори Станиці Братства кол. Вояків 1 УД УНА в Торонті.

На підставі звітів уступаючої Управи можна ствердити гарні осяги проведеної праці під головуванням сотн. Гуляка. Станиця відбувала постійно реґулярні сходини, на яких виголошено ряд рефератів на різні теми й з різних ділянок. Зібрано протягом ділового року поважну суму на допомогу дивізійним інвалідам на терені Німеччини та Австрії, влаштовано ряд імпрез для членства.

Після дискусії, що вив'язалась над звітами, уділено абсолюторію уступаючій Управі. Загальні Збори вибрали слідуючу Управу на біжучий рік: голова — інж. А. Палієнко; члени Управи: В. Гузар, Т. Юркевич, І. Падик, І. Іваночко, М. Вігус, П. Кудла, А. Коморовський, В. Бибик. Контрольна Комісія: С. Гуляк, Б. Кальба, В. Пальчук.

Присутній на зборах гість, летун Смеречинський, подав інформації про можливості летунського вишколу в Торонті та накреслив коротку історію українського летунства під час перших визвольних змагань.

В Італії

ВИСТУП В. ЛУЦЕВА НА ТЕЛЕВІЗІЇ В РИМІ

Після успішних виступів в Лондонській радіотелевізії, наш відомий співак і бандурист п. Володимир Луців, студент Римської Консерваторії, виступив в неділю 27-го листопада в дуже важливій програмі у Римській телевізії. Він співав у супроводі бандури „Реве та стогне Дніпр широкий", будучи одягнений в український народний стрій. Виступ пройшов з великим успіхом.

Слід підкреслити факт, що завдяки наполегливій праці п. Луцева українська пісня пробиває собі шлях у Західній Европі. Сподіваємося, що згодом українська пісня здобуде собі у західньому світі належне місце, в чому буде безперечна заслуга також п. Луцева.

Перед виступом п. Луцева відбулося у телевізії інтерв'ю з ним, у якому він оповів історію бандури і з'ясував її значення як українського народного інструменту.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників

В Австрії

ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ В ВЕЛЬСІ

Внаслідок зміни ситуації в Австрії наше громадянство там в останніх місяцях виявляє дуже мало ініціятиви в громадсько - політичному житті. Приємним вийнятком є українська громада в Вельсі, яка зорганізувала 1-го листопада мин. року свято відзначення Листопадового Зриву.

Святкування почалось Богослуженням, що його відправив о. Стасюк. Відтак відбулася святочна академія, на яку прибули також українці з околиці та голова крайового комітету СУМ-у з Зальцбургу П. Головінський; він виголосив вступне слово. Реферат виголосив кол. вояк УПА С. Зорій, звертаючи увагу присутніх на ті геройські події в 1918 р., як також споминаючи про князя української Церкви, Андрея Шептицького.

В мистецькій частині знаменито написалися члени ЮСУМ-у Орест, Уляна і Наталія Надраги, Володимир Келлер, Ліда Ульм та Борис Гікаленко. Багато праці вклав в організацію свята голова громади Б. Надрага.

ДО ВІДНЯ ВЕРНУВСЯ З ЗАСЛАННЯ Д-Р ІВАН ТУРИН

В листопаді 1955 року вернувся зі заслання в СССР до Відня д-р Іван Турин, якого большевики звільнили як австрійського громадянина.

Його схопили вісім і пів років тому большевицькі енкаведисти у Відні і вивезли в глибину СССР, разом із його дружиною.

Д-р І. Турин видавав упродовж 15 років перед другою світовою війною філателістичний журнал „Український Філателіст".

В Німеччині

М. ВАСИЛІВ — НОВИЙ РЕКТОР УВУ

26-го листопада мин. р. відбулися в Українському Вільному Університеті Збори Професорської Колеґії, на яких обговорено педагогічну і наукову працю та обрано керівництво на черговий академічний рік. На ректора Університету обрано проф. Миколу Василева з факультету права і суспільно-економічних наук, проректора — дотеперішнього ректора професора д-ра І. Мірчука із філософічного факультету. На філософічному факультеті обрано: проф. дра В. Державина на декана, проф. д-ра Ю. Бойка — продекана факультету. На факультеті права і сусп.-економічних наук обрано: проф. дра В. Орелецького — декан, проф. д-ра О. Юрченка — продекан факультету.

Виклади зимового семестру розпочато 1-го грудня 1955 р.

В Англії

ВИСТУПИ РЕПРЕЗЕНТАТИВНИХ МИСТЕЦЬКИХ ГРУП

Український репрезентативний хор „Гомін" під орудою п. Ярослава Бабуняка в Манчестері, в останньому часі дав два виступи для британської публіки: 1. Концерт в місті Гал, графство Йоркшир, 29 жовтня 1955 року. Місцева преса помістила дуже прихильний відгук про той виступ, подаючи, що „хоч вони виступали на сцену п'ять разів, слухачі все ж таки домагалися їх більше", бо „їхні гарні голоси відбивалися гідгомоном по залі, і хоч їхні пісні були в мові їхньої батьківщини, — вони виказували музичну досконалість, яка захоплювала добірну публіку".

Черговим успіхом хору „Гомін" був концерт в місті Аберсвит у Валії в половині листопада мин. року, який був влаштований разом з танцювальною групою „Орлик", під керівництвом п. Дністровика, відомої зі своїх виступів на континенті влітку цього року в Ніцці та Пескарі.

Концерт у Аберсвит, влаштований Асоціяцією РАФА, відбувся в великій залі Кінгс Голу (2,000 місць), яка була виповнена по береги. Високу оцінку виступові дала відома піяністка-валійка п-ні Гю, як також посадник міста В. Г. Ровляндс, який вітав хор та балет, вручаючи їм нагороди під час виступу на сцені.

ДОПОВІДІ ПРО УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РУХ НА ЧУЖИНІ

Голова Конфедерації Українських Вільних Професійних Організацій, п. І. Попович, який проживає у Франції, відвідав 10 найбільших Відділів СУБ в Англії, які влаштували йому зустріч з українським громадянством на цьому терені. Ред. І. Попович виголосив доповідь про потребу і конечність професійної організованости українського робітництва на чужині.

Крім того, п. І. Попович зустрівся з членами Ради СУБ на її засіданні в днях 19-20 листопада та обговорив справу співпраці з СУБ-ом, як також переводив розмови з представниками британських робітничих спілок.

ЮВІЛЕЙНИЙ ДАР СУБ-ОВІ

З нагоди десятирічного існування Союзу Українців у Великій Британії (СУБ), який об'єднує українців на цьому терені, його керівні органи проголосили збірку на Ювілейний Фонд. Протягом тримісячної акції зібрано поверх 2,600 фунтів, яку жертвували 4 тисячі членів Союзу. Гроші, за ухвалою Ради Союзу, повинні бути видатковані на довготривалої натури речі: на видання підручної (кишенкової) політичної енциклопедії про Україну, на заснування Української Національної Бібліотеки — по 400 фунтів, на допомогу репрезентативним мистецьким групам на цьому терені (хор „Гомін" та балет „Орлик") — 120 фунтів, на закуп експонатів для пересувної виставки народного мистецтва — 150 фунтів, та видання альманаху СУБ — 250 фунтів. Збірка на ювілейний фонд продовжується.

ВІДЗНАЧЕННЯ ЮВІЛЕЮ 100-ЛІТТЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ І. ФРАНКА

Управа СУБ намітила загальний плян відзначення 100-ліття з дня народження одного з найбільших наших поетів та письменників — Івана Франка. Згідно з пляном, Централя СУБ взяла на себе обов'язок влаштувати Ювілейний Концерт в Лондоні, в серпні 1956 року, видати збірник матеріялів для влаштування концертів по Відділах в терені, який обнимав би популярні реферати про діяльність Франка, його громадську працю, його творчість, як письменника, науковця і етнографа та інсценізації його творів. В зв'язку з тим заплановано ввійти в контакт з нашими науковими інституціями, які своїми матеріялами могли б допомогти гідно відзначити ювілей нашого Поета.

ПАРАФІЯ УАПЦ В РЕДІНҐУ МОЛИТЬСЯ ЗА ЖЕРТВИ СОВЄТСЬКОГО ТЕРОРУ

Стараннями Парафіяльної ради парафії УАПЦ в Редінґу (Англія) 6. 11. 1955 р. відправлено заупокійну Службу Божу і Панахиду за спокій душ борців за волю України — жертв совєтського терору в Україні.

Богослуження відправив, прибувши з Лондону, протопресвітер о. С. Молчанівський, з протодияконом о. М. Голицею. Крім православних українців, що мешкають у Редінґу й околицях, на Богослуження прийшли й українці греко-католики, а також заходили й англійці, щоб побачити й послухати відправи православного Богослуження. Гарно співав хор, під диригуванням п. Сарчука.

Вкінці Служби Божої о. Молчанівський виголосив проповідь. Рівно ж пригадав про знищення безбожним ворогом УАПЦ на рідних землях 25 років тому. Згадав митрополитів, єпископів, священиків і сотні тисяч вірних УАПЦ, що були знищені ворогом. Крім того згадав усіх героїв та борців за волю і самостійність України, жертви страшного штучного голоду в Україні, заподіяного червоною Москвою.

Після Богослужень о. Молчанівський поінформував присутніх про будування нового храму в Парижі та громадське й церковне життя в Англії.

Співом церковного гимну „Боже Великий" закінчилося Богослуження.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Річні збори Відд. УНСоюзу ч. 204 відбудуться в суботу, 28-го січня, о год. 7-ій вечора в залі Правосл. Церкви св. Володимира, 334 Іст 14-та вул. Порядок нарад: відкриття, вибір президії, відчитання та одобрення протоколу з попередніх річних зборів, звідомлення з діяльности уряду, звідомлення контр. комісії з внеском про абсолюторію, схвалення назви Відділу, вибір нових керівних органів, вільні внески й запити для добра організації, закриття. Безпосередньо після Зборів о год. 10-ій вечора відбудеться Вечірка, присвячена 30-річньому Ювілеєві оснування Відділу, на яку запрошуємо усе Членство. — Уряд Відд. ч. 204.

ГУДСОН, Н. Й. — Б-во св. Йосафата Відд. 477 повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 29-го січня, о год. 11:30 перед пол., в церковній залі 29 Савт 2-га вул. Маємо полагодити справи з року 1955 і буде вибір нових урядників на 1956 рік. — Л. Годованський, предс.; М. Драгущук, секр.; М. Кіцак, кас.

CLEVELAND, O. — St. Mary's Lodge Branch 112 held their Annual meeting January 15, 1956. The officers for the year of 1956 are: E. Laluk, Pres.; M. Rizun, Vice-Pres.; A. M. Cooper, Rec. Sec.; M. Kapral, Fin. Sec.; H. Prociw, Treas.; Romanovich, Tymchyna, Dragan, Sawchyn, Flag Bearers; M. Fedak, El. Sonchik, Controllers.

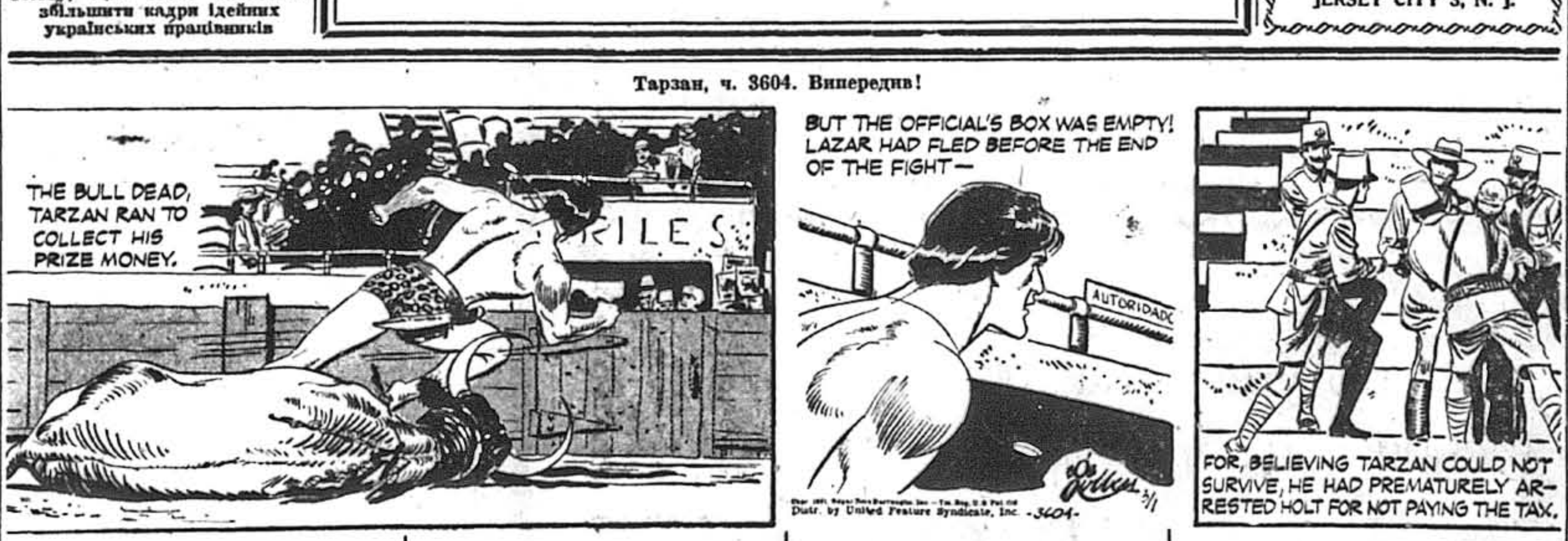
НЮАРК, Н. ДЖ. — Т-во „Орлик" Відд. 27 УНСоюзу повідомляє усіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 29-го січня, о год. 10 перед пол. в домівці ОбВУА при Белмонт Евню ч. 9, зі слідуючим порядком дня: звіт уступ. управи, вибір нової управи на рік 1956 і контр. комісії — Управа.

Посмертна Згадка

СТЕФАН ШИМРА, член Відд. 383 УНСоюзу в Бріджпорт, Па., помер 17-го січня 1956 р. Походив з села Пєсочна, Галичина. До Союзу вступив 1915 р. Полишив у смутку дружину Єву і 4-ох синів, дві дочки і чотири внуки. Похорон відбувся 20-го січня до катол. Церкви св. Петра і Павла, а відтак на український цвинтар. — В. Й. П.!

І. Грозінський, секр.

Тарзан, ч. 3604. Випередив!



Коли бик сконав, Тарзан побіг взяти грошову нагороду.

Але урядова льожа була порожня! Лазар втік перед закінченням боротьби,

вірячи, що Тарзан не залишиться в живих, і тому передчасно бажаючи заарештувати Голта за неплачення податків.